

Αριθμ. Πρωτ. ΑΝΑΦΟΡΩΝ: 142
Ημερομ. Κατάθεσης: 21/10/2026

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ιωάννης ΓΙΩΡΓΟΣ

Βουλευτής Χαλκιδικής – ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Πολύγυρος, 14 Οκτωβρίου 2026

ΑΝΑΦΟΡΑ

Προς: Τον Υπουργό Εσωτερικών, κ. Θεόδωρο Λιβάνιο

Θέμα: «Αίτημα χαρακτηρισμού της Μαραθούσας του Δήμου Πολυγύρου, Π.Ε. Χαλκιδικής, ως Μαρτυρικού Χωριού»

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Σας διαβιβάζω το υπ' αριθ. πρωτ. 18721/14602/22-09-2026 αίτημα του Δήμου Πολυγύρου, με θέμα «Αίτημα χαρακτηρισμού της Μαραθούσας του Δήμου Πολυγύρου, Π.Ε. Χαλκιδικής, ως Μαρτυρικού Χωριού», το οποίο **προσυπογράφω και υιοθετώ**.

Το αίτημα συνοδεύεται από φάκελο ιστορικής τεκμηρίωσης, ο οποίος υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 22 Σεπτεμβρίου 2026. Ο φάκελος περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ιστορικά και βιβλιογραφικά στοιχεία, ληξιαρχικές πράξεις θανάτου, δημοσιεύματα της εποχής, μαρτυρίες και λοιπό αρχειακό υλικό, που τεκμηριώνουν τα γεγονότα και τις απώλειες που υπέστη η Μαραθούσα κατά την περίοδο της Κατοχής.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του υποβληθέντος φακέλου, η Μαραθούσα υπέστη βαρύτατες απώλειες κατά την περίοδο της γερμανικής Κατοχής. Ειδικότερα, στις 19 και 20 Ιουνίου 1944 εκτελέστηκαν 13 άμαχοι κάτοικοι και πυρπολήθηκε ολοσχερώς ο οικισμός. Τα γεγονότα αυτά αποτελούν ένα τραγικό κεφάλαιο της τοπικής ιστορίας και αναδεικνύουν την ανάγκη διατήρησης της ιστορικής μνήμης και απόδοσης της οφειλόμενης τιμής στα θύματα.

Συνημμένα υποβάλλονται:

1. Η υπ' αριθ. 149/2026 ομόφωνη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Πολυγύρου.
2. Η υπ' αριθ. 6/2026 απόφαση της Δημοτικής Κοινότητας Μαραθούσας.
3. Η Έκθεση Ιστορικής Τεκμηρίωσης για την ένταξη της Μαραθούσας στο Δίκτυο Μαρτυρικών Πόλεων και Χωριών, η οποία συντάχθηκε από τον Δήμο Πολυγύρου.

Το αίτημα υποβάλλεται στο πλαίσιο της προβλεπόμενης διαδικασίας του άρθρου 18 παρ. 5 του Ν. 2503/1997.

Κατόπιν των ανωτέρω, παρακαλώ για την εξέταση του αιτήματος από τις αρμόδιες υπηρεσίες και την προώθηση των προβλεπόμενων διαδικασιών για τον χαρακτηρισμό της Μαραθούσας ως «Μαρτυρικού Χωριού», καθώς και για την ενημέρωσή μου σχετικά με την πορεία εξέτασής του.

Ο αναφέρων
Ιωάννης Γιώργος Βουλευτής Χαλκιδικής/ Νέα Δημοκρατία

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ

Δήμος
Πολυγύρου
MUNICIPALITY OF POLYGYROS

Πολύγυρος, 22/09/2026

Ταχ. Δ/ση : Πολυτεχνείου 50
63100 ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ
Πληρ.: : Γραφείο Δημάρχου
Τηλ. :
e-mail :

ΠΡΟΣ:
Υπουργείο Εσωτερικών
Γενική Γραμματεία Εσωτερικών και
Οργάνωσης, Διεύθυνση Διοίκησης
Δ/ση: Σταδίου 27, 10183 Αθήνα
Υπ' όψιν Επιτροπής Χαρακτηρισμού
Μαρτυρικών Πόλεων και Χωριών

ΘΕΜΑ: ΑΙΤΗΜΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΑΡΑΘΟΥΣΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ,
ΠΕ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ΩΣ ΜΑΡΤΥΡΙΚΟ ΧΩΡΙΟ

Αξιότιμα Μέλη της Επιτροπής,

Σε εκτέλεση της υπ' αρ. 149/2026 ομόφωνης απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου μας, σας υποβάλλουμε με την παρούσα αίτημα για τον χαρακτηρισμό της Μαραθούσας ως «Μαρτυρικό Χωριό», σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 παρ. 5 του Ν. 2503/1997.

Ο εν λόγω οικισμός πλήρωσε βαρύ φόρο αίματος κατά την περίοδο της Ξενικής Κατοχής (1941-1944). Συγκεκριμένα, στις 19 και 20 Ιουνίου 1944 προέβησαν στην εκτέλεση 13 αμάχων κατοίκων και στην πυρπόληση όλου του οικισμού. Επίσης, έπεσαν στο πεδίο της μάχης 6 μαχητές και άλλοι 12 που αιχμαλωτίστηκαν, εκτελέστηκαν στην τοποθεσία «Πλατάνα».

Προς απόδειξη των ανωτέρω και προς διευκόλυνση του έργου της Επιτροπής σας, συνυποβάλλουμε πλήρως συγκροτημένο Φάκελο Ιστορικής Τεκμηρίωσης.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε πρόσθετη πληροφορία ή διευκρίνιση

απαιτηθεί κατά την εξέταση του αιτήματός μας.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Συνημμένα Έγγραφα Φακέλου:

1. Απόσπασμα της υπ' αρ. 149/2026 Απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου Πολυγύρου & της Απόφασης του Τοπικού Συμβουλίου Μαραθούσας
2. Έκθεση Ιστορικής Τεκμηρίωσης (Γεγονότα, Απώλειες, Καταστροφές)
3. Αντίγραφα επίσημων εγγράφων / Ληξιαρχικών Πράξεων Θανάτου της εποχής
4. Μαρτυρίες επιζώντων και σχετικό φωτογραφικό υλικό
5. Βιβλιογραφία

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ**της 15/2026 συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου**

Στον Πολύγυρο, σήμερα εικοστή έκτη (26^η) του μηνός Αυγούστου του έτους 2026, ημέρα Τετάρτη και ώρα 19:30 το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Πολυγύρου συνήλθε σε τακτική συνεδρίαση, ύστερα από την με αριθ. πρωτ. 16320/21-08-2026 έγγραφη πρόσκληση της Προέδρου του Δ.Σ. κ. Ευαγγελίας Ασβεστά, η οποία επιδόθηκε και δημοσιεύθηκε νόμιμα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.1 & 2 του άρθρου 124 του ν.5314/26 (ΦΕΚ 103Α/29-06-2026).

Πριν από την έναρξη της συνεδρίασης αυτής η Πρόεδρος διαπίστωσε ότι παρίσταται ο Δήμαρχος κ. Γεώργιος Εμμανουήλ και ότι σε σύνολο 25 δημοτικών συμβούλων ήταν:

ΠΑΡΟΝΤΕΣ:

A/A	Επίθετο	Όνομα	A/A	Επίθετο	Όνομα
1	Αβέρη	Αικατερίνη	14	Τσαμακδάς	Γεώργιος
2	Διαμαντουλάκη	Νικολέτα	15	Καρανάσιος	Ευθύμιος
3	Ασβεστά	Ευαγγελία	16	Συροπλή	Ευαγγελία
4	Ταρκάσης	Ελευθέριος	17	Οικονόμου	Νικόλαος
5	Τσίγκας	Αθανασιος	18	Ματέας	Γεώργιος
6	Αρβανίτης	Ευάγγελος	19	Καραφουλίδης	Αναστάσιος
7	Σακελλάρης	Κατάκαλος	20	Αβέρη	Μαρία
8	Λελεγιάννης	Γιάννης	21	Καρακατσάνη	Σμαρώ
9	Πειραλής	Δημήτριος	22	Ζαγγίλας	Δημήτριος
10	Φαρδογιάννης	Βασίλειος	23	Νικολαΐδης	Γρηγόριος
11	Γιώβου	Χάιδω	24		
12	Τσιπινιάς	Δημήτριος	25		
13	Καρατζοβάλη	Παναγιώτα			

ΑΠΟΝΤΕΣ:

A/A	Επίθετο	Όνομα
1	Χριστίδου	Αιμιλιανή
2	Θεολόγης	Νικόλαος

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκε η υπάλληλος του Δήμου κ. Ψαθά Κωνσταντία, για την τήρηση των πρακτικών.

Συμμετείχαν μέσω τηλεδιάσκεψης ο Αντιδήμαρχος κ. Κατάκαλος Σακελλάρης και οι δημοτικοί σύμβουλοι κ. Αικατερίνη Αβέρη, Χάιδω Γιώβου και Σμαρώ Καρακατσάνη.

Παραβρέθηκαν επίσης η Πρόεδρος του Συμβουλίου της Δημοτικής Κοινότητας Πολυγύρου κ. Μουταφτσή Ζαφειρία, η Πρόεδρος του Συμβουλίου της Δημοτικής Κοινότητας Αγίου Προδρόμου κ. Αναγνώστου Φανή και ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της Δημοτικής Κοινότητας Παλαιοκάστρου κ. Κωστάρας Στυλιανός.

Αριθμός θέματος : 8	Εισήγηση για την ένταξη της Μαραθούσας στο δίκτυο μαρτυρικών πόλεων και χωριών.
Αριθμός Απόφασης : 149	

Η Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου κ. Ευαγγελία Ασβεστά, εκφώνησε το δέκατο τέταρτο θέμα της ημερήσιας διάταξης και έδωσε τον λόγο στον Αντιδήμαρχο κ. Αρβανίτη Ευάγγελο, ο οποίος ανέφερε τα εξής: Σύμφωνα με το Ν.2503/1997 (αρθ.18 παρ.5) συνίσταται, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, τριμελής επιτροπή που έχει αντικείμενο την υποβολή αιτιολογημένης πρότασης για τον χαρακτηρισμό των πόλεων και

χωριών εκείνων που έχουν υποστεί μεγάλες καταστροφές σε ανθρώπινες ζωές και σε υλικές ζημιές κατά την αντίσταση εναντίον των δυνάμεων κατοχής 1941-1944 ως «μαρτυρικών πόλεων» και «μαρτυρικών χωριών».

Η Δημοτική Κοινότητα Μαραθούσας της Δημοτικής Ενότητας Ζερβοχωριών του Δήμου Πολυγύρου είναι το ένα από τα δύο χωριά της Χαλκιδικής που γνώρισε τη θηριωδία των κατακτητών Γερμανών και Βουλγάρων το 1944. Το χωριό πυρπολήθηκε ολοσχερώς ενώ δεκάδες ήταν τα θύματα.

Είναι ιστορική αναγκαιότητα, ευθύνη αλλά και ηθική υποχρέωση να ενταχθεί η Μαραθούσα στο δίκτυο μαρτυρικών πόλεων και χωριών.

Είναι το ελάχιστο που πρέπει να γίνει για να αναγνωριστεί ο αγώνας και η θυσία των Μαραθιωτών και των άλλων πεσόντων στις μάχες που έγιναν μέσα και πέριξ της Μαραθούσας με τους κατακτητές κάτι που προβλέπεται άλλωστε από το Ν. 2503, άρθρο 18 παρ. 5.

Σύντομο ιστορικό

Στα μέσα περίπου του Ιουνίου 1944 ο Σούμπερτ με τους άντρες του πήραν την εντολή να εγκαταλείψουν τη Ν. Καλλικράτεια και να πάνε στη Ν. Απολλωνία για να κάνουν εκκαθαριστικές επιχειρήσεις εναντίον των ανταρτών.

Από την πρώτη στιγμή που εγκαταστάθηκε ο Σούμπερτ στη Ν. Απολλωνία άρχισε να τρομοκρατεί τους κατοίκους της γύρω περιοχής συλλαμβάνοντας και βασανίζοντας αρκετούς από αυτούς για να πάρει πληροφορίες για τους αντάρτες.

Στη Μαραθούσα υπήρχε το κέντρο της ΕΤΑ (Επιμελητεία του Αντάρτη) και αρκετοί Μαραθιώτες είχαν ενταχθεί στο ΕΑΜ και στην ΕΠΟΝ. Η Μαραθούσα λοιπόν χρησίμευε ως σημαντικός κόμβος τροφοδοσίας και επικοινωνίας διάφορων ανταρτικών ομάδων.

Όλα αυτά τα έμαθε ο Σούμπερτ και κατάστρωσε ένα σχέδιο για να τιμωρήσει τους Μαραθιώτες. Στις 16 Ιουνίου δύο ιππείς ντυμένοι ως ελασίτες πήγαν στη Μαραθούσα. Ζήτησαν να δουν τον πρόεδρο και τον ιερέα του χωριού για να τους μεταφέρουν δήθεν την ειδοποίηση ότι ο λόχος τους θα περάσει την Κυριακή από εκεί και πριν συνεχίσει την πορεία του προς το βουνό για να συναντήσει άλλες αντάρτικες ομάδες θα έκαναν στάση στο χωριό για να φάνε. Καλό θα ήταν λοιπόν να ετοιμάσουν φαγητά και να συμφάγουν με τους συναγωνιστές Μαραθιώτες.

Ο πρόεδρος ειδοποίησε την τοπική οργάνωση και αυτή με τη σειρά της τον καπετάν Βούρο που ήταν ο διοικητής του ΕΛΑΣ. Αυτός υποψιάστηκε ότι μάλλον ήταν μία παγίδα του Σούμπερτ κι έτσι αποφάσισε να στήσει ενέδρα στην τοποθεσία Πλατάνα βόρεια του χωριού ενώ ο ίδιος με μια μικρή δύναμη ανταρτών περίμενε στη θέση Μύλος. Η ενέδρα όμως δεν είχε τύχη μιας και οι Σουμπερίτες άλλαξαν διαδρομή και έφτασαν στη Μαραθούσα το απόγευμα με πυροβολισμούς, συγκεντρώνοντας τους κατοίκους στην πλατεία. Ο καπετάν Βούρος ακούγοντας τους πυροβολισμούς επιτέθηκε στο σώμα των Σουμπεριτών οι οποίοι διαλύθηκαν και έτρεξαν στα χωράφια μέσα στα σπαρτά για να σωθούν. Σε αυτή τη σύγκρουση έπεσε και ο πρώτος νεκρός, ο υδρονομέας Βασίλειος Τσουκαλάς, ο οποίος προσπάθησε να διαφύγει και ένας Σουμπερίτης τον εκτέλεσε εν ψυχρώ.

Ο καπετάν Βούρος λέει στους Μαραθιώτες να εγκαταλείψουν το χωριό γιατί ήξερε πώς αντιδρά ο Σούμπερτ σε αυτές τις περιπτώσεις. Πράγματι οι Μαραθιώτες έφυγαν και ξενύχτησαν σε ρεματιές μακριά από το χωριό. Το πρωί κάποιοι από αυτούς που δεν είχαν προλάβει να πάρουν τίποτα μαζί τους, επέστρεψαν στα σπίτια τους για να πάρουν κάποια από τα υπάρχοντά τους.

Ακριβώς όπως το είχε προβλέψει ο καπετάν Βούρος, ο Σούμπερτ ενισχυμένος με δύναμη Γερμανών αλλά και τριακοσίων Βούλγαρων ιππέων επιτέθηκαν στη Μαραθούσα. Δύο τμήματα του ΕΛΑΣ έδωσαν μάχες αλλά μπροστά στην πολύ μεγαλύτερη δύναμη του εχθρού υποχώρησαν με απώλειες ενώ κάποιοι αιχμαλωτίστηκαν. Οι Σουμπερίτες επιδόθηκαν σε απίστευτες βιαιότητες σκοτώνοντας όποιον από τους κατοίκους είχαν επιστρέψει για να

πάρουν τα πράγματά τους και δεν πρόλαβαν να φύγουν. Μετά το πλιάτσικο που έκαναν παίρνοντας ό,τι πολύτιμο έβρισκαν, έβαλαν φωτιά σε όλο το χωριό καίγοντάς το ολοσχερώς μαζί με ανήμπορους γέρους ή κάποιους που αρνήθηκαν να εγκαταλείψουν τα σπιτικά τους. Οι Μαραθιώτες με δάκρυα στα μάτια έβλεπαν από τις πλαγιές του Χολομώντα να καίγονται τα σπίτια τους.

Ακολουθεί κατάλογος Μαραθιωτών και αγωνιστών που κήκαν ζωντανοί στα σπίτια τους, έπεσαν στο πεδίο της μάχης ή εκτελέστηκαν στην τοποθεσία Πλατάνα.

Μαραθιώτες που κήκαν ζωντανοί στα σπίτια τους

1. Στύλος Γεώργιος
2. Στύλου Μαρία
3. Μητρούσης Δημήτριος
4. Μητρούση Παρασκευή
5. Κουρμπέτη Μαρία
6. Σαμαράς Παναγιώτης
7. Τσακαλέρος Κωνσταντίνος (πρώτα του έσκισαν την κοιλιά και μετά τον έριξαν μέσα στο φλεγόμενο σπίτι του.

Μαραθιώτες που σκοτώθηκαν ή εκτελέστηκαν εν ψυχρώ.

1. Τσάλης Γεώργιος (13 ετών)
2. Τερζόγλου Ελένη
3. Παπαδόπουλος Νικόλαος
4. Γιάντσιου Ευαγγελία
5. Κόνιαρης Αναστάσιος
6. Φουντούκης Ιωάννης

Έπεσαν στο πεδίο της μάχης

1. Τσουκαλάς Βασίλειος εκτελέστηκε σε δρόμο της Μαραθούσας
2. Κόνιαρης Χρήστος από Στάγिरα
3. Κωστούδας ή Κατσαμούδης Χριστόδουλος από Στάγिरα
4. Τσαχουρίδης Κωνσταντίνος από Ν. Σάντα
5. Ιωσηφίδης Παύλος από Θεσσαλονίκη
6. Φώτης άγνωστο επώνυμο και μέρος καταγωγής

Εκτελέστηκαν στην τοποθεσία Πλατάνα

1. Θεοχάρης Βασίλειος	από Μαραθούσα
2. Χαϊδευτός Σπύρος	από Μαραθούσα
3. Κοντός Γρηγόριος	από Κρήμνη
4. Κοντός Αστέριος	από Κρήμνη
5. Ορφανίδης Ιωάννης	από Πλατανοχώρι
6. Ηλιάδης Κορνήλιος	από Μελισσουργό
7. Καρακάσης Βασίλειος	από Ριζά ή από Σταυρό
8. Θεοδοσίου Ευάγγελος	από Νεοχώρι
9. Γιοματάρης Ελευθέριος	από Ορμύλια
10. Χριστοφόρου Δημήτριος	από Επανωμή
11. Πήτας Σταύρος	από Θάσο
12. Γαϊτανάκης Δημήτριος	άγνωστης καταγωγής

Τα στοιχεία για το ολοκαύτωμα της Μαραθούσας αντλήθηκαν από

1. Από δύο εφημερίδες της εποχής
2. Ληξιαρχικές πράξεις θανάτου (όσες βρήκαμε)
3. Μαρτυρίες αγωνιστών που πήραν μέρος στις μάχες στη Μαραθούσα
4. Βιβλίο του Μαραθιώτη Θανάση Φωτίου “Η ναζιστική τρομοκρατία στην Ελλάδα”
5. Αφιέρωμα της εφημερίδας “Φάρος του Θερμαϊκού”

Στη συνέχεια η Πρόεδρος κάλεσε το Δημοτικό Συμβούλιο να αποφασίσει σχετικά με την υποβολή αιτήματος για την ένταξη της Μαραθούσας στο δίκτυο «μαρτυρικών πόλεων και χωριών», σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.2503/1997 (αρθ.18 παρ.5).

Το Δημοτικό Συμβούλιο αφού άκουσε την εισήγηση, έλαβε υπόψη όλα τα παραπάνω και μετά τον διάλογο που αναπτύχθηκε μεταξύ των μελών

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΟΜΟΦΩΝΑ

Την υποβολή αιτήματος συνοδευόμενο από αιτιολογημένη πρόταση στην αρμόδια επιτροπή του Υπουργείου Εσωτερικών για τον χαρακτηρισμό της Δημοτικής Κοινότητας Μαραθούσας της Δημοτικής Ενότητας Ζερβοχωριών του Δήμου Πολυγύρου και την ένταξή της στο δίκτυο «μαρτυρικών πόλεων και χωριών», σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 άρθρο18 το Ν. 2503/1997.

Η παρούσα απόφαση πήρε αύξοντα αριθμό 149/2026 Έτσι συντάχθηκε το πρακτικό και υπογράφεται όπως παρακάτω Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ Υπογραφή	ΤΑ ΜΕΛΗ Υπογραφές
Ακριβές Απόσπασμα Πολύγυρος 26-08-2026 Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ.	

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΑΣΒΕΣΤΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΖΕΡΒΟΧΩΡΙΩΝ
ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΡΑΘΟΥΣΑΣ

Από το πρακτικό του υπ' αριθμ. 04/2026 συνεδριάσεως του Τοπικού Συμβουλίου Μαραθούσας.

Αριθμός Απόφασης :6/2026

ΘΕΜΑ : Ένταξη της Μαραθούσας στο δίκτυο Μαρτυρικών πόλεων και χωριών .

Στη Μαραθούσα σήμερα την 23^η Ιουλίου 2026 ημέρα Πέμπτη και ώρα 15.00 μ.μ. συνεδρίασε το Τ.Σ. Μαραθούσας μετά από νόμιμη πρόσκληση της Προέδρου και αφού διαπιστώθηκε ότι υπάρχει νόμιμη απαρτία δεδομένου ότι σε σύνολο τριών (3) μελών βρέθηκαν παρόντα τρία (3) μέλη ήτοι:

ΠΑΡΟΝΤΕΣ

Βογιατζή Άννα
Νίνος Βασίλειος
Τομπουλίδης Ιωάννης

ΑΠΟΝΤΕΣ

Κανέναν

Τα πρακτικά τηρήθηκαν από την υπάλληλο του Δήμου Παρούσα Μυρσίνη.

Η Πρόεδρος Βογιατζή Άννα εισηγούμενη το 1^ο θέμα της ημερησίας διατάξεως ανέφερε όπως είναι γνωστό η Μαραθούσα υπέστη μεγάλη καταστροφή τον Ιούνιο του 1944 από τους Γερμανούς και του συνεργάτες τους. Το χωριό μας κάηκε ολοσχερώς ενώ υπήρξαν και δεκάδες θύματα. Άλλοι κάηκαν ζωντανοί μέσα στα σπίτια τους, άλλοι έπεσαν στις μάχες που δόθηκαν μέσα και έξω από το χωριό και άλλοι εκτελέστηκαν στη θέση Πλατάνα. Είναι αναγκαιότητα να ενταχθεί η Μαραθούσα στο δίκτυο μαρτυρικών πόλεων και χωριών. Έτσι προτείνω στο τοπικό συμβούλιο να ζητήσουμε από το Δήμο Πολυγύρου να ξεκινήσει τις διαδικασίες για την ένταξη της Μαραθούσας στο δίκτυο μαρτυρικών πόλεων και χωριών.

Το συμβούλιο μετά από διαλογική συζήτηση, λαμβάνοντας υπ' όψη την εισήγηση της Προέδρου και γνωρίζοντας την υπάρχουσα κατάσταση

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Σ Ε Ο Μ Ο Φ Ω Ν Α

Να ζητηθεί από το Δήμο Πολυγύρου να ξεκινήσει τις διαδικασίες για την ένταξη της Μαραθούσας στο δίκτυο μαρτυρικών πόλεων και χωριών.

Η απόφαση αυτή πήρε αριθμό 6/2026.

Η Πρόεδρος
Βογιατζή Άννα

Τα μέλη

Νίνος Βασίλειος Τομπουλίδης Ιωάννης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ

Παλαιοχώρα, 15 Σεπτεμβρίου 2026

**Έκθεση ιστορικής τεκμηρίωσης για την ένταξη της Μαραθούσας στο δίκτυο μαρτυρικών
πόλεων και χωριών**
(γεγονότα, απώλειες, καταστροφές)

Η Δημοτική Κοινότητα Μαραθούσας της Δημοτικής Ενότητας Ζερβοχωριών του Δήμου Πολυγύρου είναι το ένα από τα δύο χωριά της Χαλκιδικής που γνώρισε τη θηριωδία των κατακτητών Γερμανών και Βουλγάρων το 1944. Το χωριό πυρπολήθηκε ολοσχερώς ενώ δεκάδες ήταν τα θύματα.

Είναι ιστορική αναγκαιότητα, ευθύνη αλλά και ηθική υποχρέωση να ενταχθεί η Μαραθούσα στο δίκτυο μαρτυρικών πόλεων και χωριών.

Είναι το ελάχιστο που πρέπει να γίνει για να αναγνωριστεί ο αγώνας και η θυσία των Μαραθιωτών και των άλλων πεσόντων στις μάχες που έγιναν μέσα και πέριξ της Μαραθούσας με τους κατακτητές κάτι που προβλέπεται άλλωστε από το Ν. 2503, άρθρο 18 παρ. 5.

Σύντομο ιστορικό

Στα μέσα περίπου του Ιουνίου 1944 ο Σούμπερτ με τους άντρες του πήραν την εντολή να εγκαταλείψουν τη Ν. Καλλικράτεια και να πάνε στη Ν. Απολλωνία για να κάνουν εκκαθαριστικές επιχειρήσεις εναντίον των ανταρτών.

Από την πρώτη στιγμή που εγκαταστάθηκε ο Σούμπερτ στη Ν. Απολλωνία άρχισε να τρομοκρατεί τους κατοίκους της γύρω περιοχής συλλαμβάνοντας και βασανίζοντας αρκετούς από αυτούς για να πάρει πληροφορίες για τους αντάρτες.

Στη Μαραθούσα υπήρχε το κέντρο της ΕΤΑ (Επιμελητεία του Αντάρτη) και αρκετοί Μαραθιώτες είχαν ενταχθεί στο ΕΑΜ και στην ΕΠΟΝ. Η Μαραθούσα λοιπόν χρησίμευε ως σημαντικός κόμβος τροφοδοσίας και επικοινωνίας διάφορων ανταρτικών ομάδων.

Όλα αυτά τα έμαθε ο Σούμπερτ και κατάστρωσε ένα σχέδιο για να τιμωρήσει τους Μαραθιώτες. Στις 16 Ιουνίου, ημέρα Παρασκευή, δύο ιππείς ντυμένοι ως ελασίτες πήγαν στη Μαραθούσα. Ζήτησαν να δουν τον πρόεδρο και τον ιερέα του χωριού για να τους μεταφέρουν δήθεν την ειδοποίηση ότι ο λόχος τους θα περάσει την Κυριακή 18 Ιουνίου από εκεί και πριν συνεχίσει την πορεία του προς το βουνό για να συναντήσει άλλες αντάρτικες ομάδες θα έκαναν στάση στο χωριό για να φάνε. Καλό θα ήταν λοιπόν να ετοιμάσουν φαγητά και να συμφάγουν με τους συναγωνιστές Μαραθιώτες.

Ο πρόεδρος ειδοποίησε την τοπική οργάνωση και αυτή με τη σειρά της τον καπετάν Βούρο που ήταν ο διοικητής του ΕΛΑΣ. Αυτός υποψιάστηκε ότι μάλλον ήταν μία παγίδα του Σούμπερτ κι έτσι αποφάσισε να στήσει ενέδρα στην τοποθεσία Πλατάνα βόρεια του χωριού ενώ ο ίδιος με μια μικρή δύναμη ανταρτών περίμενε στη θέση Μύλος. Η ενέδρα όμως δεν είχε τύχη μιας και οι Σουμπερίτες άλλαξαν διαδρομή και έφτασαν στη Μαραθούσα το απόγευμα με πυροβολισμούς, συγκεντρώνοντας τους κατοίκους στην πλατεία. Ο καπετάν Βούρος ακούγοντας τους πυροβολισμούς επιτέθηκε στο σώμα των Σουμπεριτών οι οποίοι διαλύθηκαν και έτρεξαν στα χωράφια μέσα στα σπαρτά για να σωθούν. Σε αυτή τη σύγκρουση έπεσε και ο πρώτος νεκρός, ο

υδρονομέας Βασίλειος Τσουκαλάς , ο οποίος προσπάθησε να διαφύγει και ένας Σουμπερίτης τον εκτέλεσε εν ψυχρώ.

Ο καπετάν Βούρος λέει στους Μαραθιώτες να εγκαταλείψουν το χωριό γιατί ήξερε πώς αντιδρά ο Σούμπερτ σε αυτές τις περιπτώσεις. Πράγματι οι Μαραθιώτες έφυγαν και ξενύχτησαν σε ρεματιές μακριά από το χωριό. Το πρωί κάποιοι από αυτούς που δεν είχαν προλάβει να πάρουν τίποτα μαζί τους, επέστρεψαν στα σπίτια τους για να πάρουν κάποια από τα υπάρχοντά τους.

Ακριβώς όπως το είχε προβλέψει ο καπετάν Βούρος, ο Σούμπερτ ενισχυμένος με δύναμη Γερμανών αλλά και τριακοσίων Βούλγαρων ιππέων επιτέθηκαν στη Μάραθούσα. Δύο τμήματα του ΕΛΑΣ έδωσαν μάχες αλλά μπροστά στην πολύ μεγαλύτερη δύναμη του εχθρού υποχώρησαν με απώλειες ενώ κάποιοι αιχμαλωτίστηκαν. Οι Σουμπερίτες επιδόθηκαν σε απίστευτες βιαιότητες σκοτώνοντας όποιον από τους κατοίκους είχαν επιστρέψει για να πάρουν τα πράγματά τους και δεν πρόλαβαν να φύγουν. Μετά το πλιάτσικο που έκαναν παίρνοντας ό,τι πολύτιμο έβρισκαν, έβαλαν φωτιά σε όλο το χωριό καίγοντάς το ολοσχερώς μαζί με ανήμπορους γέροντες ή κάποιους που αρνήθηκαν να εγκαταλείψουν τα σπιτικά τους.

Οι Μαραθιώτες με δάκρυα στα μάτια έβλεπαν από τις πλαγιές του Χολομώντα να καίγονται τα σπίτια τους.

Ακολουθεί κατάλογος Μαραθιωτών και αγωνιστών που κήκαν ζωντανοί στα σπίτια τους, έπεσαν στο πεδίο της μάχης ή εκτελέστηκαν στην τοποθεσία Πλατάνα.

Μαραθιώτες που κήκαν ζωντανοί στα σπίτια τους

1. Στύλος Γεώργιος
2. Στύλου Μαρία
3. Μητρούσης Δημήτριος
4. Μητρούση Παρασκευή
5. Κουρμπέτη Μαρία
6. Σαμαράς Παναγιώτης
7. Τσακαλέρος Κωνσταντίνος (πρώτα του έσκισαν την κοιλιά και μετά τον έριξαν μέσα στο φλεγόμενο σπίτι του.

Μαραθιώτες που σκοτώθηκαν ή εκτελέστηκαν εν ψυχρώ.

1. Τσάλης Γεώργιος (13 ετών)
2. Τερζόγλου Ελένη
3. Παπαδόπουλος Νικόλαος
4. Γιάντσιου Ευαγγελία
5. Κόνιαρης Αναστάσιος
6. Φουντούκης Ιωάννης

Έπεσαν στο πεδίο της μάχης

1. Τσουκαλάς Βασίλειος εκτελέστηκε σε δρόμο της Μαραθούσας
2. Κόνιαρης Χρήστος από Στάγिरα
3. Κωστούδας ή Κατσαμούδης Χριστόδουλος από Στάγिरα
4. Τσαχουρίδης Κωνσταντίνος από Ν. Σάντα
5. Ιωσηφίδης Παύλος από Θεσσαλονίκη
6. Φώτης άγνωστο επώνυμο και μέρος καταγωγής

Εκτελέστηκαν στην τοποθεσία Πλατάνα

1. Θεοχάρης Βασίλειος από Μαραθούσα
2. Χαϊδευτός Σπύρος από Μαραθούσα
3. Κοντός Γρηγόριος από Κρήνη
4. Κοντός Αστέριος από Κρήνη
5. Ορφανίδης Ιωάννης από Πλατανοχώρι
6. Ηλιάδης Κορνήλιος από Μελισσουργό
7. Καρακάσης Βασίλειος από Ριζά ή από Σταυρό

8. Θεοδοσίου Ευάγγελος από Νεοχώρι
9. Γιοματάρης Ελευθέριος από Ορμύλια
10. Χριστοφόρου Δημήτριος από Επανωμή
11. Πήτας Σταύρος από Θάσο
12. Γαϊτανάκης Δημήτριος άγνωστης καταγωγής

Τα στοιχεία για το ολοκαύτωμα της Μαραθούσας αντλήθηκαν από :

- Από δύο εφημερίδες της εποχής
- Ληξιαρχικές πράξεις θανάτου
- Μαρτυρίες αγωνιστών που πήραν μέρος στις μάχες στη Μαραθούσα
- Βιβλίο του Μαραθιώτη Θανάση Φωτίου "Η ναζιστική τρομοκρατία στην Ελλάδα", εκδ. «Επίκεντρο»
- Αφιέρωμα της εφημερίδας "Φάρος του Θερμαϊκού",
http://farosthermaikou.blogspot.com/2013/08/blog-post_26.html

Ευάγγελος Αρβανίτης
Αντιδήμαρχος Παιδείας και Δ.Ε. Ζερβοχωρίων Δήμου Πολυγύρου Χαλκιδικής
Συνταξιούχος Εκπαιδευτικός